

Таким чином, підприємницький ризик пропонуємо визначати як об'єктивно-суб'єктивну економічну категорію, яка характеризує імовірність виникнення негативних чи позитивних наслідків соціо-еколого-економічної діяльності в рамках реалізації бізнес-моделі суб'єкта господарювання в ситуації невизначеності.

Список використаних джерел

1. Про підприємництво: Закон України [№ 698-ХІІ від 07.02.1991 р.]. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12/card2#Card>.
2. Хизрич Р., Питерс М. Предпринимательство, или Как завести собственное дело и добиться успеха: Вып. I. Предприниматель и предпринимательство ; пер. с англ., общ. ред. В.С. Загашвили. М.: Прогресс, 1992. 160 с.
3. Вітлінський В. В., Верченко П. І., Сігал А. В., Наконечний Я. С. Економічні ризики: ігрові моделі: навч. посібник. К.: КНЕУ. 2002. 446 с.
4. Доценко І. О. Систематизація класифікаційних ознак підприємницького ризику. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2011. № 4. С. 83–91.
5. Смит А. Исследование о природе и причинах богатств народов. Книга первая. Москва: Издание «Ось – 89», 1997. 256 с.
6. Штефаніч Д. А., Вашків П. Г., Попіна С. Ю. Підприємницький ризик: суть, оцінка та шляхи попередження. Тернопіль: СМП «Астон», 1995. 129 с.

Інна СИСОЄВА

кандидат економічних наук, доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки

Західноукраїнського національного університету,

м. Вінниця, Україна

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПАНІЙ У КРАЇНАХ ЄС

Специфіка організації аудиторської діяльності в різних країнах світу визначається ступенем державного втручання та контролю суб'єктів аудиту. Слід зазначити, що нормативно-правовими актами всіх країн ЄС вже встановлено поділ підприємств на групи за розміром. Розгляд прийнятих у світі та у ЄС підходів дозволяє виділити існування двох принципово різних концепцій організації та регулювання аудиторської діяльності: державну і професійну. Виходячи з цього у європейській практиці успішно функціонують декілька моделей: державне регулювання, саморегулювання професії та змішана форма.

У таблиці 1 згруповано категорії компаній та груп країн-членів ЄС, що відповідають певним критеріям.

Визначення малих, середніх і великих підприємств та розмежування між ними встановлюють, виходячи з підсумку балансового звіту, чистого обороту і середньої кількості працівників протягом фінансового року, оскільки ці критерії, як правило, гарантують отримання об'єктивних даних про розмір підприємства [7].

Однак, якщо материнська компанія не складає консолідовану фінансову звітність для групи, держави-члени ЄС можуть на власний розсуд вживати необхідні заходи, які б вимагали класифікувати таке підприємство як більше за розміром підприємство, визначаючи його розмір і остаточну категорію на консолідованій або сукупній основі.

У тих випадках, коли держава-член ЄС застосовує одну або кілька можливостей звільнень для мікропідприємств, мікропідприємства також повинні бути визначені виходячи з підсумку балансового звіту, чистого обороту і середньої кількості працівників протягом фінансового року. Національне законодавство держав-членів не повинно передбачати окремі категорії для середніх і великих підприємств, якщо на середні підприємства поширюються такі самі ж вимоги, що і на великі [8].

Мікропідприємствам кран ЄС через обмеженість їхніх ресурсів важко дотримуватися регуляторних вимог, які потребують значних витрат ресурсів. Якщо для мікропідприємств немає конкретних правил, то до них застосовуються правила, що поширюються на малі підприємства. Ці правила накладають на мікропідприємства адміністративний тягар, який є непропорційним розміру таких підприємств і, отже, є більш обтяжливим для них порівняно з іншими малими підприємствами. Тому держави-члени можуть звільняти мікропідприємства від деяких, що застосовуються до малих підприємств, зобов'язань, які можуть стати для них надмірним адміністративним тягарем. Проте мікропідприємства повинні виконувати всі передбачені національним законодавством обов'язкові вимоги щодо ведення обліку, що відображає їхні господарські операції та фінансовий стан. Більш того, спрощення, що застосовуються до мікропідприємств, не повинні поширюватися на інвестиційні підприємства та фінансові холдингові компанії

Таблиця 1. Категорії компаній та груп країн Європейського Союзу

№ з/п	Категорії компаній та груп	Основні критерії:			Примітка
		Загальна сума балансу	Чистий оборот	С/ч. осіб	
1.	Мікропідприємства	350 000 євро	700 000 євро	10	-
2.	Малі підприємства	4 000 000 євро	8 000 000 євро	50	Малими підприємствами вважаються підприємства, які на звітну дату не виходять за межі двох з трьох наведених критеріїв
3.	Середні підприємства	20 000 000 євро	40 000 000 євро	250	Середніми підприємствами вважаються підприємства, які не є мікропідприємствами чи малими підприємствами, і які на звітну дату не виходять за межі двох з трьох наведених критеріїв
4.	Великі підприємства	20 000 000 євро	40 000 000 євро	250	Великими підприємствами вважаються підприємства, які на звітну дату виходять за межі двох з трьох наведених критеріїв
5.	Малі групи	4 000 000 євро	8 000 000 євро	50	Малими групами вважаються групи, що складаються з материнської компанії та дочірніх підприємств, які включаються у консолідацію та які, на консолідованій основі, на звітну дату материнської компанії не виходять за межі принаймні двох з трьох наведених критеріїв

6.	Середні групи	20 000 000 євро	40 000 000 євро	250	Середніми групами вважаються групи, які не є малими групами, складаються з материнської компанії та дочірніх підприємств, які включаються у консолідацію та які, на консолідованій основі, на звітну дату материнської компанії не виходять за межі принаймні двох з трьох наведених критеріїв
7.	Великі групи	20 000 000 євро	40 000 000 євро	259	Великими групами вважаються групи, що складаються з материнської компанії та дочірніх підприємств, які включаються у консолідацію, та які, на консолідованій основі, на звітну дату материнської компанії виходять за межі принаймні двох з трьох наведених критеріїв

Джерело: розробка автора, на основі джерел [1;2;3;1].

Держави-члени повинні мати можливість звільнити малі підприємства від обов'язку складати звіт про управління, за умови, що ці підприємства включатимуть у примітки до фінансової звітності дані, що стосуються придбання власних акцій, передбачені у статті 24 (2) Директиви 2012/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 року про узгодження гарантій з метою забезпечення еквівалентності таких гарантій, здійснення яких держави-члени вимагають від компаній у значенні другої частини статті 54 Договору про функціонування Європейського Союзу, щодо створення відкритих акціонерних товариств та забезпечення збереження та зміни їхнього капіталу [2].

Рух у бік обмеження цивільної відповідальності аудиторів, які виконують обов'язковий аудит суб'єктів суспільного інтересу. Таким чином, регулювання аудиторської діяльності в Європейському Співтоваристві, з одного боку, відповідає загальносвітовим тенденціям у частині стандартизації, встановлення підвищених вимог до незалежності, запровадження систем контролю якості діяльності аудиторів та аудиторських фірм, а з іншого боку, має на меті стимулювання конкуренції на ринку аудиту великих компаній шляхом обмеження відповідальності аудиторів

Список використаних джерел

1. Директива 2006/43/ЄС (зі змінами) від 17.05.2006 р. № 2006/43/ЄС. Офіційний журнал Європейського Союзу. 2006. L 112. 32 с.
2. Директива 2012/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 р. Офіційний журнал Європейського Союзу. 2012. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2012/30/oj>.
3. Директива 2014/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 р., що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС. Офіційний журнал Європейського Союзу. 2014. L 158/1. 30 с.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, с. 50.
5. Пантелеєв В. П. Узагальнення інформації з регулювання, організації та методики аудиту в країнах ЄС. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2019. № 4. С. 39–65. doi: 10.31767/nasoa.4.2019.5.